Προσοχὴ καὶ δυσπιστία στὶς ἐμφανίσεις τῶν πνευμάτων.

Ἅγιος Ἰγνάτιος Μπριαντσανίνωφ

Ἡ διδασκαλία γιὰ τὴν προσοχὴ καὶ τὴ σωτήρια δυσπιστία ποὺ πρέπει νὰ ἔχουμε στὶς ἐμφανίσεις τῶν πνευμάτων, εἶναι ἀποδεκτὴ ἀπ’ ὅλη τὴν Ἐκκλησία. Ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τὶς πνευματικές της παραδόσεις, τὴν ὁποία οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ τηροῦν μὲ ἀκρίβεια καὶ ἐπιμέλεια.

Οἱ ἱεροὶ Ξανθόπουλοι λένε: «Μὴν παραδεχθεῖς ποτὲ ὅ,τι καὶ νὰ δεῖς, αἰσθητὸ ἢ νοερό, μέσα σου ἢ ἀπ’ ἔξω, ἀκόμα κι ἂν εἶναι ἡ ὄψη τάχα του Χριστοῦ ἢ μορφὴ ἀγγέλου ἢ ἁγίου ἢ ἕνα φωτεινὸ ἀποτύπωμα ποὺ σχηματίζεται ὡς φαντασία στὸν νοῦ, ἀλλὰ νὰ μείνεις δύσπιστος καὶ ἐπιφυλακτικὸς σ’ αὐτό, ἀκόμα κι ἂν πρόκειται γιὰ κάτι ἀγαθό» (Καλλίστου καὶ Ἰγνατίου τῶν Ξανθοπούλων, Μέθοδος καὶ κανῶν σὺν Θεῷ ἀκριβής…, 73).

Στὸ Γεροντικὸ διαβάζουμε πὼς ἐμφανίστηκε σὲ κάποιον μοναχὸ ὁ διάβολος μεταμορφωμένος σὲ φωτεινὸ ἄγγελο καὶ τοῦ εἶπε:
– Εγώ εἶμαι ὁ Γαβριήλ, καὶ μ’ ἔστειλε σ’ ἐσένα ὁ Θεός.
Ὁ μοναχὸς ἀποκρίθηκε:

– Για κοίτα μήπως σ’ ἔστειλε σὲ κάποιον ἄλλο, γιατί ἐγὼ εἶμαι ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος νὰ δῶ ἄγγελο.
Ντροπιασμένος ἀπ’ αὐτὴ τὴν ἀπάντηση ὁ πονηρός, ἀμέσως ἔγινε ἄφαντος. Γι’ αὐτὸ λένε οἱ γέροντες, ὅτι, κι ἂν ἀκόμα ἐμφανιστεῖ σὲ κάποιον πραγματικὸς ἄγγελος, ἂς μὴν τὸν δεχθεῖ, ἀλλὰ ἂς ταπεινωθεῖ, λέγοντας: «Δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ δῶ ἄγγελο, γιατί ζῶ μέσα στὶς ἁμαρτίες».

Ὁ ὅσιος Νεῖλος ὁ Ἀσκητὴς γράφει: «Μὴν ἐπιθυμεῖς νὰ δεῖς αἰσθητὰ ἀγγέλους ἢ δυνάμεις ἢ τὸν Χριστό, μὴν τυχὸν καὶ φτάσεις σὲ τέτοια κατάσταση φρενῶν, ὥστε νὰ δεχθεῖς λύκο ἀντὶ γιὰ βοσκὸ καὶ νὰ προσκυνήσεις τοὺς ἐχθροὺς δαίμονες. Ἀρχὴ τῆς πλάνης του νοῦ εἶναι ἡ κενοδοξία, ἀπὸ τὴν ὁποία παρακινεῖται ὁ νοῦς καὶ προσπαθεῖ νὰ περιγράφει τὸ θεῖο μὲ μορφὲς καὶ σχήματα» (Περὶ προσευχῆς κεφάλαια 115, 116).

Ὁ ὅσιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης, νουθετώντας τοὺς ἡσυχαστές, γράφει: «Πρόσεξε τί θέλω νὰ γνωρίζεις μὲ ἀκρίβεια γιὰ τὴν πλάνη, ὥστε νὰ φυλάγεσαι ἀπ’ αὐτήν, μὴν τυχὸν ἀπὸ ἄγνοια πάθεις μέγιστη βλάβη καὶ χάσεις τὴν ψυχή σου. Τὸ αὐτεξούσιό του ἀνθρώπου εὔκολα κλίνει σὲ κοινωνία μὲ τοὺς δαίμονες, καὶ μάλιστα τὸ αὐτεξούσιο τῶν ἀνθρώπων ποὺ δὲν ἔχουν πείρα, καὶ εἶναι σὰν νὰ κυβερνιοῦνται ἀπ’ αὐτούς. Γιατί κοντὰ καὶ γύρω στοὺς ἀρχαρίους καὶ τοὺς ἰδιορρύθμους περιφέρονται οἱ δαίμονες, ἑτοιμάζοντας παγίδες λογισμῶν καὶ λάκκους πτώσεων καὶ ὅλεθρο διαμέσου φαντασιῶν…
» Εσύ, λοιπόν, ἂν ἡσυχάζεις σωστά, προσδοκώντας νὰ εἶσαι μαζὶ μὲ τὸν Θεό, ποτὲ νὰ μὴν παραδεχθεῖς ὅ,τι κι ἂν δεῖς, αἰσθητὸ ἢ νοερό, ἐξωτερικὰ ἢ ἐσωτερικά, ἀκόμα καὶ ὀπτασία τοῦ Χριστοῦ ἢ δῆθεν ἀγγέλου ἢ μορφὴ ἁγίου, ἢ νὰ φαντάζεσαι φῶς μὲ τὸν νοῦ σου ἢ νὰ δίνεις σ’ αὐτὸν σχῆμα. Γιατί καὶ ὁ ἴδιος ὁ νοῦς ἔχει ἀπὸ τὴ φύση τοῦ τὴ δύναμη τῆς φαντασίας καὶ εὔκολα μπορεῖ νὰ σχηματίζει τὶς μορφὲς ὅσων ἐπιθυμεῖ, σ’ ἐκείνους ποὺ δὲν τὸν προσέχουν ἀκόμα μὲ ἀκρίβεια, καὶ προκαλεῖ βλάβη καὶ στὸν ἑαυτό του…
» Εκείνοι ποὺ πορεύονται μὲ αὐθάδεια καὶ σύμφωνα μὲ τὴ δική τους κρίση, αὐτοὶ εὔκολα ὑφίστανται βλάβη… Γι’ αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μεγάλη διάκριση, γιὰ νὰ γνωρίζει καλὰ τὴ διαφορὰ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Μὴν παραδέχεσαι, λοιπόν, γρήγορα τὰ φαινόμενα ἀπὸ ἐλαφρότητα, ἀλλὰ νὰ μένεις βαρὺς καὶ ὕστερ’ ἀπὸ πολλὴ δοκιμασία νὰ κρατᾶς τὸ καλὸ καὶ ν’ ἀπορρίπτεις τὸ κακό» (Περὶ τοῦ πῶς δεῖ καθέζεσθαι τὸν ἡσυχάζοντα εἰς τὴν εὐχήν, ἀποσπάσματα).

Γενικά, καὶ οἱ λογισμοὶ τοῦ νοῦ καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδιᾶς καὶ οἱ αἰσθητὲς ἐμφανίσεις τῶν δαιμόνων ἀναγνωρίζονται ἀπὸ τὴν ἐπενέργειά τους στὴν ψυχή. «Θὰ τοὺς καταλάβετε ἀπὸ τοὺς καρπούς τους», εἶπε ὁ Κύριος (Μάτθ. 7:16,20). Ἡ σύγχυση καὶ ἡ ἀμφιβολία εἶναι ἀξιόπιστα σημάδια δαιμονικῶν λογισμῶν, αἰσθημάτων καὶ ὁραμάτων. Ἀλλὰ καὶ ἀπ’ αὐτὰ τὰ σημάδια μποροῦν ν’ ἀντιληφθοῦν

τὸν πειρασμὸ μόνο ὅποιοι γιὰ πολὺν καιρὸ ἔχουν ἐξασκήσει τὰ πνευματικὰ τοὺς αἰσθητήρια, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ διακρίνουν τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό.
Ὡστόσο γιὰ τοὺς ἄπειρους καὶ ἀρχάριους ὁ μόνος τρόπος ἀποφυγῆς τῆς πλάνης, της βλάβης καὶ τῆς καταστροφῆς εἶναι ἡ ἀποφασιστικὴ ἀπόρριψη κάθε ὀπτασίας. Γιατί αὐτοὶ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ διακρίνουν τὶς θεῖες ἀπὸ τὶς δαιμονικὲς ὀπτασίες.

Ἀπὸ τὸ βιβλίο: Ἁγίου Ἰγνατίου Μπριαντσανίνωφ, Ἐπισκόπου Καυκάσου καὶ Μαύρης Θάλασσας, Ἔργα 5. Λόγος γιὰ τὰ πνεύματα – λόγος γιὰ τὸν θάνατο (ἀποσπάσματα). Ἱερὰ Μονὴ Παρακλήτου, Ὠρωπὸς Ἀττικῆς 2014.

https://agioreitika.net/2022/10/23/%cf%80%cf%81%ce%bf%cf%83%ce%bf%cf%87%e1%bd%b4-%ce%ba%ce%b1%e1%bd%b6-%ce%b4%cf%85%cf%83%cf%80%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%af%ce%b1-%cf%83%cf%84%e1%bd%b6%cf%82-%e1%bc%90%ce%bc%cf%86%ce%b1%ce%bd%ce%af%cf%83/